

Samenspelen Doe je zo!

Dit magazine is gecreëerd door 45 speelexperts
op De Grote Samenspeeldag 2023

SamenSpeelNetwerk - 4 juni 2023

Minimaal één inclusieve speelplek per gemeente

Op 4 juni 2023 vond de 3de editie van De Grote Samenspeeldag plaats. Spelen stond natuurlijk op nummer één die dag, maar praten en tips uitwisselen over samenspelen kwam op een goede tweede plek. Het resultaat lees je in dit magazine boordevol tips, tricks, ervaringen en uitdagingen op het gebied van samenspelen

“Het is onze droom dat alle kinderen kunnen en mee mogen buitenspelen. Helaas zijn naar schatting 9 op de 10 speelplekken in Nederland niet toegankelijk voor kinderen met een beperking. Zij worden buitengesloten. Hier willen wij als SamenSpeelNetwerk verandering in brengen!”, aldus Dave Ensberg en Henk-Willem Laan. Zo wordt de toon gezet door de directeur-bestuurders van Jantje Beton en Stichting het Gehandicapte Kind tijdens de SamenSpeelNetwerk-bijeenkomst op 4 juni 2023.

De ruim 45 aanwezige speelexperts – waaronder (ervaringsdeskundige) ouders, kinderen, ambtenaren, (speeltuinen)ontwerpers, beheerders en andere organisaties – worden er op De Grote Samenspeeldag aan herinnerd dat iedereen iets kan doen om spelen inclusief te maken.

De Grote Samenspeeldag, hét leukste inclusieve speelfestival voor kids met en zonder beperking, is het decor van de bijeenkomst, en biedt de netwerkdeelnemers extra inspiratie. Deze konden zij goed gebruiken, want na de live podcast Makkelijker Meedoen van podcaster Maud Wilms, gingen zij in groepjes uiteen op het festivalterrein om verhalen, uitdagingen, oplossingen om samenspelen mogelijk te maken, op te tekenen in dit magazine.

Henk-Willem: “Wij willen dat het normaal wordt dat kinderen met een beperking ook in hun buurt mee kunnen spelen. Het is noodzakelijk om in iedere gemeente in Nederland een inclusieve SamenSpeelplek te realiseren en activiteiten die het samenspelen aanjagen te stimuleren. Dave vult aan: “Het begint vaak bij zorgen voor fysieke toegankelijkheid; een goed bereikbare speelplek met inclusieve speeltoestellen. Zo geef je het signaal af dat alle kinderen welkom zijn om lekker buiten te komen spelen.”

Henk-Willem Laan:

“Alleen samen kunnen we de droom van inclusieve speelplekken realiseren.”

Dave Ensberg:

“We hebben de kans om iets waardevols toe te voegen aan het leven van kinderen met- en zonder beperking. Laten we ze gelukkig maken!”

“Hiervoor is nog meer geld nodig”, aldus Dave en Henk-Willem. “Wij vinden dat de nationale en lokale overheid hierin een taak hebben. Nederland heeft het VN Verdrag Handicap ondertekend. De ondertekening hiervan is niet vrijblijvend: de overheid moet hier serieus werk van maken. Alleen samen kunnen we deze droom van inclusieve speelplekken door heel Nederland realiseren. Fondsen, woningcorporaties, serviceclubs, vrijwilligers, verenigingen: iedereen is belangrijk en speelt een rol! We hebben de kans om iets heel waardevols toe te voegen aan het leven van kinderen met- en zonder beperking. Laten we ze gelukkig maken!”

Wij wensen jullie met dit magazine veel inspiratie om samenspelen voor kinderen met en zonder beperking in heel Nederland mogelijk te maken!

Dit artikel is geschreven door Solveigh Balogh (Stichting het Gehandicapte Kind en Pauline Van Der Loo (Jantje Beton)

Inhoudsopgave

- 2** **Minimaal één inclusieve**
speelplek per gemeente
- 4** **Inhoudsopgave**
Alle artikelen op een rij
- 6** **Ruim 70% van de kinderen zonder beperking**
speelt niet met een kind met beperking
- 7** **Wist je dat?**
Spelen is van levensbelang
- 8** **Superkracht**
van het kind
- 10** **Een wheelie kunnen**
maken opent deuren
- 12** **“Jij mag niet meedoen!”**
Podcast: Samenspelen doe je zo!
- 14** **Beloftemakers**
Welke belofte doe jij?
- 17** **Kinderen zien**
geen beperking
- 19** **Samenspeeltrend**
van het moment
- 20** **Trends in beeld tijdens**
De Grote Samenspeeldag
- 23** **Column:**
Altijd blijven spelen
- 24** **Dubbelportret:**
Ouders en hun kinderen met en zonder beperking
- 26** **Het vraagstuk**
Samenspelen is meer dan leuk?!
- 27** **Fondsen:**
Geld voor samenspelen
- 29** **Mediatips**
Wat zie, lees, en hoor jij graag?

70,1%

Van de kinderen zonder beperking speelt niet met een kind met beperking.

Vriendjes in de buurt

78%

Kinderen zonder beperking

37%

Kinderen met beperking

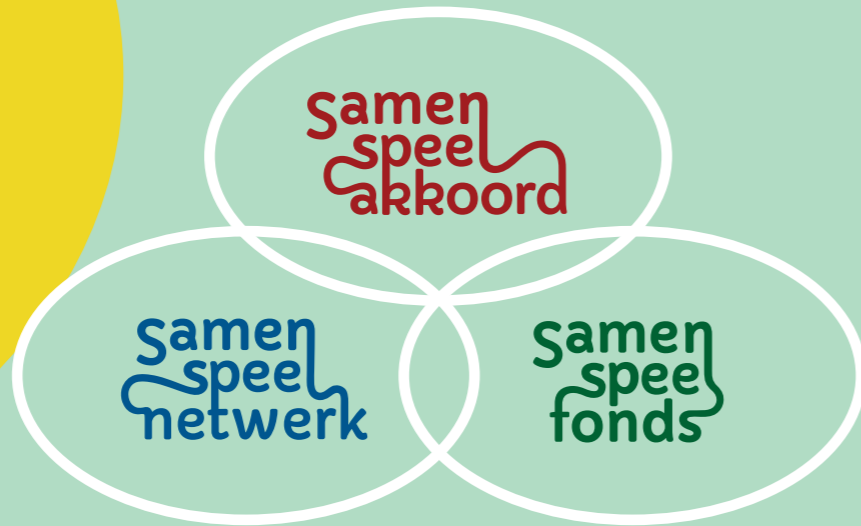
Geen enkele (vriend)in

19%

Kinderen met beperking

1%

Kinderen zonder beperking

Aantallen en feiten

Kinderen met een beperking willen ook buitenspelen. Ze willen klimmen, schommelen, lachen en samenspelen. Zij zijn er helemaal klaar voor, nu de speelplekken nog! Naar schatting zijn 9 van de 10 speeltuinen niet geschikt voor kinderen met een beperking; zo worden tienduizenden kinderen onbedoeld buitengesloten. Want veel kinderen met een beperking gaan ver van huis naar school en hebben nauwelijks vrienden in de buurt. Zij zijn daardoor vaak eenzaam.

Er zijn in Nederland zo'n 100.000 tot 120.000 kinderen met een beperking. Uit onderzoek van Stichting het Gehandicapte Kind (over 2022) volgt hoe kinderen met en zonder beperking hun dagelijkse leven ervaren. Hiernaast lees je de cijfers over hoe zij hun vrije tijd ervaren.

Om een speelplek toegankelijk te maken, moet je al vanaf de tekentafel rekening houden met kinderen die anders spelen, zoals kinderen die in

een rolstoel zitten, blind zijn, autisme of een verstandelijke beperking hebben.

De speelplek moet bijvoorbeeld zo zijn ingericht dat iedereen er zijn weg kan vinden. De paden moeten toegankelijk zijn. Er zijn rustige plekjes voor kinderen die dat nodig hebben. En de glijbaan is bij voorkeur ook geschikt voor kinderen in een rolstoel – want wie wil er nou niet glijden?

Wist je dat? Spelen is van levensbelang!

Samen buitenspelen is van levensbelang voor de ontwikkeling van alle kinderen. Door elkaar te ontmoeten, leren ze sociale vaardigheden die de rest van hun leven van pas komen. Hieronder vijf weetjes, om kinderen met en zonder beperking onbeperkt te laten samenspelen.

- 1 VN-Verdragen:** Het recht op spelen is een harde eis die is neergelegd in VN-Verdragen. Deze verdragen moeten overal ter wereld – ook in Nederland – worden nageleefd.
- 2 SamenSpeelAkkoord:** In december 2019 hebben Jantje Beton en Stichting het Gehandicapte Kind met 12 partners, waaronder het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Verenigde Nederlandse Gemeenten (VNG,) Branchevereniging voor speeltuinen, LOS, Platform Ruimte voor de Jeugd, JOGG voor een gezonde jeugd, een gezonde toekomst en Scouting Nederland het SamenSpeelAkkoord ondertekend. De ambitie? Het realiseren van minimaal één echte samenspeelplek per gemeente waar kinderen met en zonder beperking onbeperkt kunnen samenspelen.
- 3 Meer en betere kennis over samenspelen:** Om de missie uit het Akkoord te laten slagen, is het SamenSpeelNetwerk opgericht waar nu zo'n 60 Beloftemakers kennis en ervaring met elkaar delen. Wil je hier meer over weten en aansluiten?
- 4 Meer inclusieve samenspeelplekken met het SamenSpeelFonds:** Het SamenSpeelFonds helpt speelplekken met haar kennis en financiering om hun speeltuin of kinderboerderij toegankelijk te maken bijvoorbeeld met geld voor de aanschaf van inclusieve speeltoestellen.
- 5 Een inclusieve speelcultuur met de Speeltuinbende:** Helaas is het niet vanzelfsprekend dat als de fysieke toegankelijkheid geregeld is, er ook wordt samengespeeld. De Speeltuinbende zorgt ervoor dat de ervaringsdeskundigen – de kinderen en hun gezinnen met en zonder beperking – zich verantwoordelijk voelen voor het stimuleren van samenspelen in de buurt. Samen zorgen we dat iedereen kan en mag meespelen en zich welkom voelt! > www.speeltuinbende.nl

Sluit jij ook aan bij de speelbeweging voor alle kinderen?
> www.samenspeelnetwerk.nl

Superkracht van het kind

Het toegankelijk maken van speeltoestellen in de speeltuinen haalt fysieke barrières weg voor kinderen met een beperking. Maar hoe zit het met de sociale barrières? Hieronder tips & tricks om samenspelen tussen kinderen met en zonder beperking te bevorderen.

Dit artikel is geschreven door speelexperts: Ryan Beekhuizen (onderzoeker inclusief buitenspelen Hogeschool Utrecht), Thomas Brummer 10 jaar, ervaringsdeskundige en zijn ouders Diana Alarcon en Michiel Brummer), Willem Bleeker, Kris Brouwers (speeltuinontwerpers). Hun aanbevelingen berusten op eigen kennis, aangevuld met gesprekjes met bezoekers op De Grote Samenspeeldag.

Wist je dat? Uit onderzoek blijkt...

Naast fysieke barrières ervaren kinderen met en zonder een beperking ook sociale belemmeringen bij het samenbuitenspelen. Voorbeelden hiervan zijn contact maken met elkaar, openstaan voor elkaar, hulp vragen en aanvragen en voldoende kennis hebben over de mogelijkheden van spelen met een kind met een beperking.

Aanbevelingen

Voor ouders:

“Andere kinderen aanspreken samen te spelen.”

- Ga samen buitenspelen niet uit de weg door onprettige ervaringen, maar blijf positieve speelervaringen opzoeken en beleven.
- Laat kinderen waar mogelijk zelf spelen. Wees betrokken op afstand.
- Normaliseer samenspelen door als samenleving te zorgen dat kinderen in de buurt in aanraking komen met kinderen met een beperking.

Voor kinderen:

“Iedereen is wel een beetje beperkt.”

- Spreek kinderen zonder handicap aan en vraag of je mee mag spelen.
- Stel jezelf voor aan kinderen die al aan het spelen zijn.
- Neem iets leuks en uitdagends mee naar de speeltuin waarmee andere kinderen ook willen spelen (zoals een zweefvliegtuig of bellenblaas).
- Spreek kinderen (zonder een beperking) aan om ze te stimuleren ook te spelen met een kind met een beperking. Thomas: “Dat was in het begin wel spannend!”
- Weet dat samenspelen vaak leuker is dan alleen spelen.
- Accepteer je beperking. Zie kansen en bedenk dat iedereen wel een beetje beperkt is.

Voor speeltuinmakers:

“Kijk naar de superkracht van het kind.”

- Alle kinderen willen klauteren, klimmen en glijden. Zorg dat de speeltoestellen voor ieder kind toegankelijk zijn.
- Speeltuinen zo aanpassen dat kinderen met een beperking een superkracht hebben. Door het aanpassen van het materiaal ervoor zorgen dat kinderen met een beperking beter of cooler zijn dan de andere kinderen. Bijvoorbeeld een rolstoelbaan of parcours dat je met een blinddoek moet afleggen. Dit kan uitdagend werken om samen te spelen. ‘Dat wil ik ook kunnen!’
- Materiaal zo aanpassen dat kinderen zich niet meer hoeven voor te stellen aan elkaar voor ze gaan spelen, maar direct worden uitgedaagd om samen te spelen.

Onderzoekers:

“Therapeuten kunnen een grote rol spelen bij inclusief spelen.”

- Kindertherapeuten (kinderfysiotherapeuten en oefentherapeuten) kunnen een belangrijke rol spelen bij het faciliteren van het inclusief buitenspelen. Kennis en praktische handvatten kunnen helpen tijdens behandelingen. Ook kunnen mogelijkheden om mee te gaan naar speeltuinen en hierdoor kinderen te behandelen in de praktijk worden onderzocht.
- Kijk naar de fysieke barrières van de speeltuin zoals toegankelijkheid en afstand tot de speeltuin én naar de sociale barrières.
- Autonomie tijdens buitenspelen is voor kinderen met een beperking belangrijk.
- Kinderen zonder een beperking en ouders missen kennis en ervaring over het buitenspelen met kinderen met een beperking.

Een wheelie kunnen maken opent deuren

Kinderburgemeester Eline Voorburg en oud-minister Gehandicaptenzaken Rick Brink vragen tijdens De Grote Samenspeeldag aan Kees Jan ten Klooster van het Wheelchair Skills Team en kinderen met en zonder beperking: "Hoe krijgen we het voor elkaar dat kinderen leren dat iedereen anders is, maar wel gelijkwaardig? En wat is de rol van de overheid?"

Dit artikel is geschreven door: Rick Brink (oud-minister van Gehandicaptenzaken en pleitbezorger SamenSpelen), Eline Voorburg (Kinderburgemeester Leusden)

Hoe krijgen we meer kinderen naar buiten?

Eline: "Samenspelen zoals tijdens De Grote Samenspeeldag wil je niet alleen op deze speciale dag, maar ook als iedereen in hun eigen buurt is. Alles valt of staat met bewustwording."

Hoe organiseer je bewustwording?

Kees: "Bijvoorbeeld met mijn rolstoelparcours. Kinderen zonder beperking ervaren hoe het is om een beperking te hebben en kinderen met een beperking leren hoe zij meer uit hun hulpmiddel kunnen halen. Het opent deuren als je met je rolstoel leert een wheelie (op het achterwiel rijden) te doen en hoe je over zand of andere oneffenheden kunt rijden."

Waarom zijn wheelchairs skills zo belangrijk?

Kees: "Kinderen kunnen veel meer dan ze denken nadat ze het wheelchair skills parcours hebben afgelegd. Dat gunnen wij natuurlijk ieder kind! - Er staan ruim 400 kinderen op de wachtlijst om het parcours te kunnen doen, zodat zij meer uit hun rolstoel kunnen halen en daarmee zelfstandiger worden."

De speeltuin is voor iedereen!

Rick en Eline: concluderen na hun bezoek aan de SamenSpeelNetwerk-bijeenkomst en

hun rondvraag op De Grote Samenspeeldag: "Bewustwording is alles. Daar is niet alleen een goede aangepaste omgeving voor nodig, maar juist ook een inclusieve speelcultuur. Het is belangrijk dat ouders van kinderen met een beperking ervaren dat de speeltuin er ook voor hen is. De kinderen die we spraken tijdens De Grote Samenspeeldag dragen goede ideeën aan, zoals: een kuipschommel voor kinderen met een beperking, een rolstoeltoegankelijke Wip-Wap, een loopbrug en geen grindpad, want dat is moeilijk begaanbaar met rolstoel."

Wie gaat dat betalen?

Rick en Eline: "Een hele grote groep kinderen met een beperking kan nu niet of nauwelijks spelen. De centrale en decentrale overheid hebben een gemeenschappelijk opdracht om (nog) meer te doen in de financiering. Vooral als het gaat om trainingen zoals die van het Wheelchair Skills Team, SamenSpeelUitjes en aangepaste speeltoestellen."

Wat kan de bestuurlijk aanjager Onbeperkt Meedoen doen?

Rick: "Guusje ter Horst was in haar rol als bestuurlijke aanjager vanuit het ministerie van VWS aanwezig op De Grote Samenspeeldag. Met het doorgeven van onze aanbevelingen draagt ze er - evenals Kinderburgemeester Eline - aan bij dat kinderen, met of zonder beperking, in de buurt waar zij wonen, altijd én samen kunnen spelen!"

“Jij mag niet meedoen!”

Podcast: Samenspelen doe je zo!

Wat nou als kinderen dit zeggen: “Jij mag niet meedoen” Omdat je in een rolstoel zit, omdat je het spel niet begrijpt, omdat je niet zo snel bent vanwege je handicap... Hoe kunnen we dit omdraaien? Deze vraag besprak Podcaster Maud Wilms tijdens de SamenSpeelNetwerk bijeenkomst in haar live podcast op De Grote Samenspeeldag met prominente gasten én het publiek van speelexperts.

Maud Wilms, oprichter van makkelijkermeeendoen.nl, blogger, auteur en liedjesmaker. Ook is zij moeder van Arje (2009) en Loek (2011). Arje heeft een verstandelijke beperking. Hij wil samen leren en spelen. Maar hoe ouder hij wordt, hoe moeilijker dat lijkt te zijn. Aangemoedigd door zijn enthousiasme, helpt Maud hem op weg. Zij deelt haar ervaring om anderen te inspireren over makkelijker meedoen.

Oud-minister Guusje ter Horst
aanjager Onbeperkt Meedoen

“Als je niet op een school zit waar ook kinderen zonder beperking zijn, en je speelt niet in de speeltuin waar kinderen zonder beperking zijn... hoe moet je dan met ze in contact komen?”

Ilse van der Put

“Als je het over het samenspelen hebt, dan gaat het ook over aanjagen van juist de kinderen die geen beperking hebben. Want op het moment dat er een speeltuin is die toegankelijk is, en je komt daar en de andere kinderen pesten je, dan kom je daar nooit meer terug.”

Pauline Muijs,

13 jaar, kinderambassadeur Stichting het Gehandicapte Kind

“Niet mee ‘kunnen’ doen, is door het spel wat gespeeld wordt of door de toestellen waarop kinderen spelen. En niet mee ‘mogen’ doen is dat ze zeggen: ‘maar jij mag niet meedoen, want...en dan komt er meestal een niet zo’n leuke reden achteraan.’”

Henk-Willem Laan

“Voor ons [red. ouders] geldt als je een kind hebt wat niet zo makkelijk contact maakt, dan is het kringetje waar je mee kunt doen wel wat kleiner. Maar die plekken moet je dus opzoeken. Wij zoeken die plekken in de buurt waar je wat langer contact kan hebben. Het leuke van kinderen vind ik altijd, ook als ze bij mijn zoon komen, dat ze het lef hebben om dingen te vragen. Dat vind ik mooier dan alleen kijken. Ik moedig hen ook altijd aan om dingen te vragen: ‘Wil je dat vragen?’ ‘Waarom heeft hij zulke grote ogen? Waarom heeft hij een speelgoedje vast?’”

Rick Brink

Oud Minister Gehandicaptenzaken (pleitbezorger Samenspelen) en namens het SamenSpeelNetwerk

“Ik denk dat het bepalend is geweest voor mijn leven, dat mijn ouders ruimte gaven aan mijn beperking. Zij zeiden ‘ga maar met je rolstoel de wijde wereld in. En stap maar met je broze bottenziekte achter het stuur van de auto.’”

> Luister [hier](#) naar de podcast.

Beloftemakers welke belofte maak jij?

Tijdens De Grote Samenspeeldag vroegen we elkaar en verschillende bezoekers: "Welke belofte doe jij om kinderen met en zonder beperking samen te laten spelen?" Hieronder lees je hun antwoorden.

"Mijn belofte is dat ik met kinderen in gesprek ga over hoe zij samen willen spelen. Daarom wil ik graag een lokale Speeltuinbende oprichten. De Speelakker is sinds de oprichting in 2000 een inclusieve speeltuin. We hebben ons lang gericht op speeltoestellen voor kinderen met én zonder beperking apart. Nu willen we dat meer samenbrengen. We hebben vorig jaar een draaimolen neergezet waar iedereen samen op kan spelen."

Liesbeth van der Krol
Waterspeeltuin de Speelakker
Noordwijkerhout

"Ik beloof te laten zien via (online) communicatie - een blog, artikel of post - aan scoutinggroepen dat én hoe samenspelen mogelijk is. Ik denk als groepen geen ervaring hebben met kinderen met een beperking, zij misschien beren op de weg zien. Terwijl er heel veel voorbeelden zijn waar kinderen met een beperking meedoen. Het is belangrijk om te zien hoe het kan, want bij Scouting kijken we naar het kind en niet of het kind een rugzakje heeft, omdat het bijvoorbeeld in een rolstoel zit."

Fedde Boersma
Scouting Nederland

"Wij gaan ervoor zorgen dat het voor ouders makkelijker wordt om een kind met een beperking uit te nodigen voor een kinderfeestje. Joël (red. voormalig kinderambassadeur van Stichting het Gehandicapte Kind) vertelde dat 50% van de kinderen met een beperking nooit wordt uitgenodigd voor een feestje. Hij denkt dat het vooral komt omdat de ouders het lastig vinden en niet omdat de kinderen het niet willen. Wij organiseren heel veel kinderfeestjes. Als samenspeeltuin willen we inclusieve feestjes meer promoten: Wist u dat een kind met een beperking bij ons een feestje kan geven of bijwonen?"

Femke Hoogweg
Jeugdland Nieuw-Venep

"Ik ga ervoor zorgen dat er op veel meer plekken Samenspeeldagen en anderen activiteiten voor kinderen met en zonder beperking worden georganiseerd."

Je wil dat kinderen elkaar ontmoeten in hun eigen buurt, zodat er bij elk kind thuis wordt aangebeld met de vraag of ze komen spelen. Zowel ouders als maatschappelijke organisaties en speelplekken hebben een belangrijke rol om te zorgen dat dit gebeurt. Organiseer bijvoorbeeld één keer per maand iets extra's waarbij je duidelijk maakt hoe toegankelijk de activiteit is, waardoor iedereen het gevoel krijgt 'daar wil en kan ik bij zijn.' Zo simpel kan het zijn!"

Carlijn van der Meyden
lokale Speeltuinbende leider

Dit artikel is geschreven door: Carlijn van der Meyden (lokale Speeltuinbende leider), Joël (ex kinder ambassadeur Stichting het Gehandicapte Kind, 11 jaar), Fedde Boersma, Liesbeth van der Krol, Femke Hoogweg.

“Sinds mijn vijftiende heb ik de belofte met mezelf gemaakt om kinderen met een beperking te verblijden, om bij te dragen aan een fijne jeugd, zoals ik ook had. Dat is heel belangrijk.

Op 15-jarige leeftijd ging ik met mijn vader mee met een puzzelrit. Tijdens de puzzeltocht waren er ook kinderen met een beperking bij. Het kan zo simpel zijn om plezier te brengen, want de kinderen genoten met volle teugen van de activiteit, net als ik. Sinds dat moment heb ik gevoeld, deze kinderen wil ik steunen. Nu is er voor mij nog niet veel mogelijk, maar op latere leeftijd wel. Daarom heb ik Stichting het Gehandicapte Kind in mijn testament laten opnemen.”

René van Lier
donateur

Over de hele wereld worden offers gebracht bij bomen. De kleurrijke kastanjeboom luisterde naar alle mooie beloftes vanaf haar centrale plek op het De Grote Samenspeeldag festivalterrein. Zo ook naar de belofte van de Yehailey (kinderburgermeester Zeist). De Speeltuinbende, het SamenSpeelNetwerk en SamenSpeelFonds gaven tips om de ideeën te laten groeien.

Kinderen zien geen beperking!

Tijdens De Grote Samenspeeldag stelden wij de vraag aan verschillende bezoekers: Hoe kunnen kinderen met en zonder een beperking samenspelen?

Dit artikel is geschreven door: Thijs de Lange, Vesper (ervaringsdeskundige, 11 jaar), Josine Barthel, Ira Scheurs.

Fotobijschrift: Vesper (kinderambassadeur Stichting het Gehandicapte Kind).

Fotobijschrift: Djoan en Vesper spelen samen.

“Ik vroeg of ik mee mocht doen.”

Nienke

Op de vlonders in het grasveld staan Nienke en Tobias een grote strandbal over te gooien tijdens De Grote Samenspeeldag. Daarin zijn zij hetzelfde. Het maakt voor het overgooien niet uit of je in een rolstoel zit – zoals bij Nienke het geval is – of niet, die bal gaat vrolijk door de lucht. Tobias was al aan het spelen met die bal toen Nienke aankwam. “Ik vroeg of ik mee mocht doen met het overgooien”, aldus Nienke. Tobias was de beroerdste niet en zo was het samenspelen al snel beklonken.

“Je hoeft je niet te schamen”

Maartje (kinderfysiotherapeut)

Voor samenspelen moeten kinderen wel eerst met elkaar in contact komen. Want dat mist Maartje juist. Haar dochter Lisa heeft geen handicap. Als ze met haar naar de natuurspeeltuinen ‘El Dorado’ in Gouda gaat, ziet ze wel speeltoestellen die ook voor kinderen met een beperking bedoeld lijken te zijn – een schommel, een loopplank. Alleen: die kinderen met een beperking zijn er niet. “In mijn praktijk als kinderfysiotherapeut moedig ik kinderen met een beperking daarom vooral aan naar buiten te gaan”, zegt Maartje. “Je hoeft je niet te schamen.”

Bij Djoan, die zelf geen beperking heeft, maakt het niet uit hoe de ander in het leven staat. Soms speelt ze met haar neef. Dan moet ze voorzichtig doen (red. omdat zijn botten door een bindweefsel aandoening makkelijker kunnen breken). Geen big deal voor haar, zo lijkt het, zolang je maar samen bent. Ze speelt met Vesper (zie foto's op deze en vorige pagina), die in een rolstoel zit, en moet voor haar af en toe de bal oppakken. Dat vindt ze helemaal niet erg, geeft ze aan. Vesper is heel blij om dit te horen.

“Geen big deal, zolang je maar samen bent!”

Djoan

Nienke is niet bang iets te vragen. Zij vindt het leuk om te spelen en kan heel veel, ondanks dat ze in een rolstoel zit. Djoan is geduldig en wil ook helpen. Vesper stelt de vraag (zie foto vorige pagina) die in een rolstoel zit: “Hoe vind jij het om met mij te spelen?” Waarop Djoan antwoordt: “Leuk!” “Ik vind het ook heel leuk om met jou te spelen”, reageert Vesper.

Om ons heen wordt overal echt met elkaar gespeeld, kinderen zien geen beperking. Dat is mooi om te zien.

Samenspeeltrend van het moment!

‘Wat zijn de laatste speeltrends van dit moment?’, vroegen wij bezoekers en spelexperts tijdens De Grote Samenspeeldag op 4 juni 2023.

1 Inclusiviteit omarmen

Uit de gesprekken met de kinderen en volwassenen blijkt dat er een goed beeld is van wat een speelplek inclusief en toegankelijk maakt. Wel blijft het lastig om alle vormen van inclusiviteit te kunnen omarmen. Wat voor het ene kind goed werkt, kan een drempel vormen voor de ander.

2 Avontuurlijke paden

Vaak gaat het nog mis met ondergronden, denk aan zand en gras, waar je moeilijk overheen kunt in een rolstoel. Gelukkig wordt er op speelplekken die vernieuwd worden steeds vaker rekening gehouden met het goed bereikbaar maken van de speeltoestellen. Er worden paden aangelegd om bijvoorbeeld aan beide kanten bij een waterpomp te kunnen komen. Of paden die de zintuigen prikkelen of een avontuur zijn om met een rolstoel overheen te crossen.

Tip! Zorg voor buitenranden in de vlonder zodat je er niet met de wielen vanaf kukelt.

3 Op adem komen

Daarnaast is ruimte om even op adem te komen belangrijk. Verschillende banken en tafels waar aan iedereen kan zitten, ook met een rolstoel, om wat te eten en te drinken zie je steeds vaker.

“Zoek grenzen op en ontdek jouw talenten!”

4 Prikkel de fantasie

Speelruimtes moeten ten eerste een open, overzichtelijke ruimte zijn waarin je je eigen spel kan spelen en erachter kan komen waar je grenzen liggen. Ten tweede moet het samenspelen op een laagdrempelige manier worden bevorderd zodat iedereen automatisch met elkaar in contact komt. Ten derde is bereikbaarheid tot in de speeltuin belangrijk. Bijvoorbeeld met duidelijke paden, verschillende oriëntatiefasen en speel- en voelwanden voor kinderen met minder zicht.

5 Hoe gaan inclusiviteit en natuur hand in hand?

Er komen steeds vaker speelruimtes zonder toestellen. Dan wordt bijvoorbeeld gewerkt met natuurlijke elementen zoals wilgentunnels, wadi's, speelheuvels. Hartstikke leuk en goed voor de biodiversiteit. Maar, houd wel rekening met de toegankelijkheid en bijvoorbeeld de hellingshoek om een heuvel op te komen.

Trending op: De Grote Samenspeeldag

Speeltuinbende

De Grote Samenspeeldag werd voor de derde keer georganiseerd door de Speeltuinbende van Stichting het Gehandicapte Kind. Sinds de start in 2011 heeft zij er - met inmiddels 550 gezinnen - voor gezorgd dat 100 speelplekken toegankelijk zijn geworden. Hoe? Onder meer door advisering in de vorm van Speeltuinbende tests, waarin kinderen met en zonder beperking de toegankelijkheid van jouw speelplek beoordeelden; door het organiseren van lokale samenspeeldagen, Speeltuinbendes in de buurt en de ontwikkeling van verschillende producten om samen te spelen. Wil jij meer weten of lid worden met het gehele gezin? > www.speeltuinbende.nl

Pictogrammen kaart en bord

Soms hebben kinderen met een beperking moeite met de gesproken taal, om deze te begrijpen of te kunnen uiten. Dat wil niet zeggen dat zij niets te zeggen hebben! Hierbij komt bijvoorbeeld op speelplekken de pictogrammen kaart of het bord goed van pas. Hierop kun je aanwijzen of er naar kijken om te zeggen wat je wil doen.

> www.isaac-nf.nl

De Sjoeter

Of je nou in een rolstoel zit of niet, met een bal spelen kunnen we! Met de toffe voetbalschietter kun je een potje samen voetballen.

> www.ikgaemb.nl

Je kunt De Boom In

Het team van De Klimclub helpt kinderen met en zonder handicap klauteren, klimmen en schommelen. Lekker samen de boom in met je vriendjes en vriendinnetjes! Klauteren, slingeren, schommelen, hoe hoog en hard durf jij te gaan?

> www.slzorg.nl

Buitenspeelklo

De buitenspeelklo is een door de Speeltuinbende ontwikkelde en geteste samenspeelbox met materiaal om samenspelen te bevorderen. Denk aan een grote opblaasvoetbal, tikstokken en parachute. > www.speeltuinbende.nl

Gamen

Hou je van gamen? Dan kon je je hart ophalen in het gamestation van NMA Gaming op De Grote Samenspeeldag. Bij het gamestation kun je tegen anderen racen: met controllers, knoppen of je ogen, er is heel veel mogelijk! > www.nmagaming.nl

Samenspeelplek ontwerp-app

Speelplan helpt met haar ontwerp-app 'Speeltuinbouwer' speelplekken om bijvoorbeeld met kinderen – met en zonder beperking – zelf hun speelruimte inclusief in te richten. > www.speelplan.nl

Altijd blijven spelen

Van volwassenen wordt weleens gezegd dat ze het spelen verleerd zijn. Ze besteden hun dagen achter schermen en als het even anders gaat dan gedacht, weten ze niet meer hoe ze daar op een flexibele manier mee om kunnen gaan. Er zijn bijeenkomsten waarop dat spelen krampachtig terug wordt gebracht. Als deelnemer aan zo'n bijeenkomst word je gedwongen om door de ruimte heen te hinken, bijvoorbeeld. Het idee: mensen eens iets anders laten doen dan normaal, en vooral: de energie er weer in krijgen.

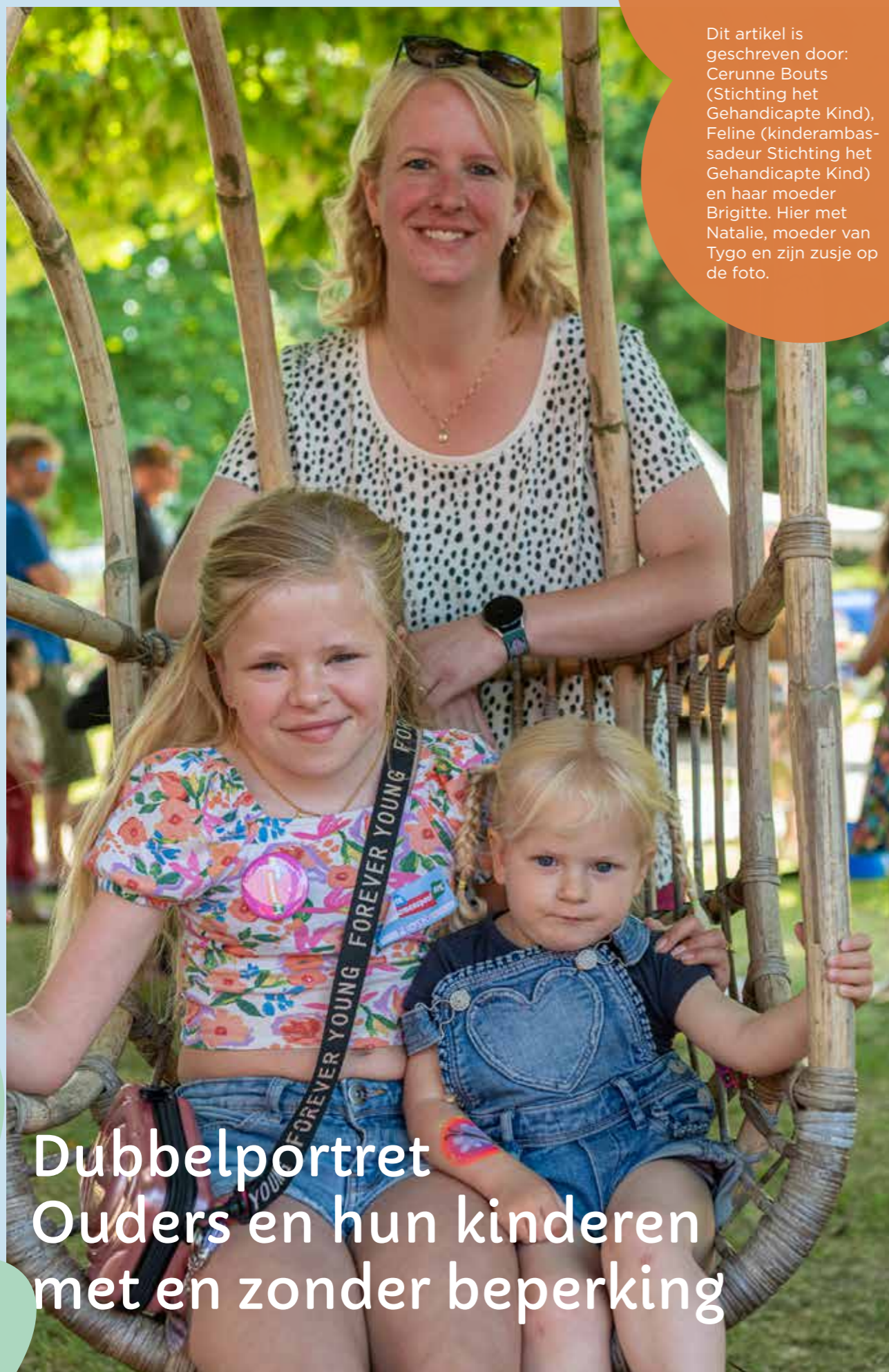
Dit artikel is geschreven door Thijs de Lange (ervaringsdeskundige dagvoorzitter)

Ik heb daar als dagvoorzitter van onder meer SamenSpeelNetwerk-bijeenkomsten een hekel aan. Misschien komt dat ook wel omdat ik zelf inmiddels volwassen ben. Ik vind het veel leuker om over dingen na te denken, alles moet voor mij een doel hebben. Ik denk dat we door een magazine te maken een mooie middenweg hebben gevonden. Het was eens wat anders dan in groepjes een flap-over volschrijven. Op een creatieve manier gingen we aan de slag en haalden we tóch allemaal informatie op. Door een aantal kinderen te interviewen en hun spel te bekijken, werd ik zelf weer even kind, zonder dat ik zelf als een kind in de weer moest gaan.

Ging de workshop helemaal soepel? Misschien niet, en dat is helemaal niet erg. Ik besepte ineens: ik ben zelf ook nog steeds aan het spelen. Als dagvoorzitter heb ik van een

hobby die ik als klein kind al had, namelijk het optreden, mijn werk gemaakt. En het is het leukste als daarbij niet alles vlekkeloos verloopt. Dan moet ik namelijk improviseren en dan begint het spelen voor mij pas echt. Wat doe ik met deze situatie, hoe houd ik het leuk voor het publiek, kan ik hier nog een grapje poneren?

Ik denk dat we als volwassenen nog wat van kinderen te leren hebben. We kunnen in ons werk best nog wel spelen. Daarbij is het vooral belangrijk dat je het werk dat je doet leuk vindt. Want ga maar na: als een kind een spel niet leuk vindt, is diegene ook snel uitgespeeld.

Dit artikel is geschreven door: Cerunne Bouts (Stichting het Gehandicapte Kind), Feline (kinderambassadeur Stichting het Gehandicapte Kind) en haar moeder Brigitte. Hier met Natalie, moeder van Tygo en zijn zusje op de foto.

Dubbelportret Ouders en hun kinderen met en zonder beperking

“Dan zeggen mijn ouders iets wat ik eigenlijk niet wil delen”
(Feline, ervaringsdeskundige 12 jaar)

Tip:
Kijk meer om naar kinderen met een beperking!

Wat kunnen ouders van kinderen met en zonder een beperking doen om samen spelen van kinderen met en zonder beperking te bevorderen? Wij interviewden Brigitte de moeder van Feline en Tygo's moeder Natalie. Lees hier hun ervaring.

Brigitte, de moeder van Feline, (12 jaar) steken van wal: “Feline gaat vanwege haar beperking naar het speciaal onderwijs. Hierdoor is samen buitenspelen in haar eigen buurt niet vanzelfsprekend. Vriendjes en vriendinnetjes die ze op school leert kennen, wonen vaak niet in onze buurt. Dat maakt het lastig om na schooltijd af te spreken. Afspreken moet altijd ver van tevoren en gaat nooit spontaan.”

Brigitte vindt dat zij als ouder van een kind met een beperking een rol heeft om Feline te stimuleren erop uit te gaan en contacten te leggen. Voor Feline is dat geen punt, die stapt op alles en iedereen af.

“Ouders zonder kind met beperking hebben ook een belangrijke rol. We merken dat zij het soms lastig vinden, bijvoorbeeld om Feline voor een kinderfeestje uit te nodigen,” vervolgt Brigitte. En tipt: “Feline zit nu ook op een sportvereniging om kinderen zonder beperking te ontmoeten.”

Feline doet het liefste dingen zelf. Zonder ouders. Anders kan ze zich niet goed concentreren. Of bemoeien ze zich te veel. “Dan zeggen ze iets dat ik eigenlijk niet wil delen.”, baalt ze hardop. Ze herinnert zich dat ze als ze vroeger niet makkelijk vanaf school kon afspreken, ze haar moeder om hulp vroeg. Ze speelde vaak met haar zus en buurmeisje Roos. Roos zit op het regulier onderwijs.

“Zij vindt het leuk dat ik anders ben.”, vertelt Feline blij.

Moeder Natalie en haar zoon Tygo 5 jaar
Natalie vertelt dat ze als verpleegkundige in de gehandicaptenzorg heeft gewerkt met volwassenen. Ze is moeder van een zoon en dochter zonder beperking. Ze vindt het heel bijzonder om op de Grote Samenspeeldag te zijn met haar kinderen. Ze zegt: “Ik zie nu wel heel veel kinderen die een beperking hebben. Je wordt er heel bewust van dat dit in het dagelijkse leven niet zo is. Ik vind het heel verdrietig te horen dat veel kindjes met een beperking geen vrienden hebben. Ze vindt het voor haar kinderen belangrijk om te gaan met alle kinderen.”

“Mijn kinderen hebben zelf geen contact met kinderen met een beperking.”
Natalie (verpleegkundige)

Feline reageert: “Het is wel belangrijk dat ze contact hebben met kinderen met een beperking. Dat ze niet denken dat we van een andere planeet komen.” Natalie: Ze lijken het hier heel normaal te vinden. Ze hebben mij nog geen vraag gesteld en ook niet gestaard. Zoontje Tygo bekent dat hij wel even moest wennen om zoveel kinderen in een rolstoel te zien. En ging daarna gewoon lekker spelen. Zijn moeder besluit: “Wij komen volgend jaar weer!”

Het vraagstuk Samenspelen is meer dan leuk?!

“Anders zijn’ wordt vaak als bedreigend ervaren, maar ‘anders’ kan heel interessant zijn, daar kun je van leren. Daar kun je niet vroeg genoeg mee beginnen. En dat begint met samenspelen.”

René van Lier (donateur)

“Mijn handicap is niet het ergste, wel dat andere kinderen denken dat ik bepaalde dingen niet kan.”

Vesper, 11 jaar (kinderambassadeur Stichting het Gehandicapte Kind)

“Een jongetje bij mij in de buurt dacht, omdat ik iets aan mijn benen heb er ook iets mis is met mijn hoofd. Het is fijn om een vriendje te hebben, die jou begrijpt en waar je alles aan kan vertellen.”

Thomas, 10 jaar (kinderambassadeur Stichting het Gehandicapte Kind)

“Als kinderen niet kunnen samenspelen, worden zij (en hun ouders) buitengesloten, en leren in hun jeugd geen: sociale vaardigheden, onderlinge verhoudingen en hun grenzen kennen en verleggen.”

Het is een taak van ouders van kinderen met een beperking om ze naar buiten te laten gaan. En vervolgens hebben alle ouders een rol om hun kinderen te stimuleren bij het contact maken met

elkaar.” Lode (Kinderburgemeester van Amstelveen)

Tijdens De Grote Samenspeeldag organiseerde Stichting het Gehandicapte Kind ook een bijeenkomst voor hun donateurs. Hier werd onder meer gesproken over de volgende vraag: Samenspelen is leuk! Het is soms best lastig om uit te leggen – bijvoorbeeld aan donateurs of fondsen - waarom het niet alleen leuk is, maar ook ontzettend belangrijk voor de ontwikkeling van alle kinderen én een inclusieve samenleving. Wat vind jij?

Dit artikel is geschreven door Noortje Wassenaar en Christelle Bouman (Stichting het Gehandicapte Kind).

“Vergaderen met de Raad van Toezicht is leuk, maar zo’n dag als De Grote Samenspeeldag vandaag is belangrijker. Je ziet en voelt hoe blij alle kinderen hier zijn. Je voelt het genieten, dat raakt je in je hart.”

Jenneke (lid van Raad van Toezicht).

Fondsen: geld voor samenspelen

Een interview met Brigitte Coté (VSBfonds), Lya de Hulster (Relatiemanager Stichting het Gehandicapte Kind), Patricia de Haas (projectleider SamenSpeelFonds) en ervaringsdeskundige Pauline (13 jaar) waarin zij vertellen wat er nodig is en hoe zij bijdragen aan het realiseren van samenspelen.

Fotobijschrift: Pauline (ex kinderambassadeur Stichting het Gehandicapte Kind, 13 jaar)

Wie kan geld krijgen van VSBfonds?

Brigitte: “VSBfonds is een vermogensfonds, en we geven geld aan verschillende projecten rond Kunst en Cultuur, zoals theater en muziek. We geven ook aan projecten op het gebied van Mens & Maatschappij, zoals aan buurthuizen en speeltuinen.”

Wat doet VSBfonds om samenspelen makkelijker te maken?

Brigitte: “Ons doel is dat iedereen door het meedoen aan deze projecten, volwaardig kan meedoen aan de samenleving. VSBfonds geeft geld aan speeltuinen, zodat kinderen en buurt-

bewoners samen activiteiten kunnen doen en elkaar daardoor (beter) kunnen leren kennen en begrijpen. We denken dat dit positief bijdraagt aan hoe mensen met elkaar omgaan in de wijk. Speeltuinen kunnen helpen dit voor elkaar te krijgen. VSBfonds heeft geld gegeven aan het SamenSpeelFonds, zodat wij daarmee speeltuinen kunnen helpen”

En het SamenSpeelFonds?

Patricia: “Speelverenigingen kunnen bij het SamenSpeelFonds geld aanvragen om hun speelplek beter toegankelijk te maken. Ze kunnen met het geld bijvoorbeeld de paden aan-

kinderen met een beperking. We zouden daarom ook vaker 'samenspeeluitjes' kunnen ondersteunen: dit is een initiatief met samenspeelactiviteiten voor een schoolklas van een school voor speciaal onderwijs samen met een schoolklas van een reguliere school. Zo kunnen kinderen met en zonder beperking elkaar leren kennen en leren om samen te spelen”.

Belangrijk!

Het is belangrijk dat speeltuinen toegankelijk zijn. “Als ik de speeltuin al niet eens in kan met mijn rolstoel, dan houdt het al snel op met het spelen”, zegt Pauline. Als een speeltuin wel toegankelijk is, dan is het ook nodig dat er activiteiten georganiseerd worden om het 'samenspeelen' voor elkaar te krijgen. Pauline licht dit verder toe: “Als je wel mee kunt spelen, maar niet mee mag spelen, schiet het nog niet op”. En vervolgt: “Wees niet bang om naar elkaar toe te gaan, want kinderen met een beperking zijn ook gewoon kinderen en willen ook gewoon spelen met vrienden.” Gelukkig, ondervind ik wel één klein voordeeltje van de 'wielen onder mijn billen' besluit ze lachend: “Ik mag voordringen in een attractiepark”

Unieke kans SamenSpeelFonds

Wil je dat kinderen met een beperking kunnen meespelen in plaats van meekijken? Jij kunt in jouw gemeente - als er nog geen inclusieve speelplek is - een speelplek toegankelijk maken! Hoe? Met kennis, ervaring en een financiële bijdrage van het SamenSpeelFonds: www.samenspeelfonds.nl.

Voldoet jouw (welzijns)stichting of (speeltuin)vereniging aan de criteria die je op de website vindt? Dan kan je het hele jaar door een aanvraag indienen.

Ook door deze informatie over het SamenSpeelFonds te delen met bijvoorbeeld speeltuinen of kinderboerderijen in jouw buurt, help je kinderen met een beperking onbeperkt samenspeelen!

passen zodat jij (Pauline) er ook met je rolstoel overheen kunt. En speeltuinen kunnen het geld ook gebruiken om andere speeltoestellen neer te zetten, waar kinderen met en zonder beperking SAMEN kunnen spelen.”

Waarom steunen fondsen het SamenSpeelFonds?

Lya vertelt: “Fondsen die het SamenSpeelFonds steunen, doen dit omdat ze willen zorgen dat er écht iets duurzaam verbetert in het leven van kinderen. Fondsen zien dat kinderen met en zonder beperking, door de financiële bijdrage waarmee speelplekken inclusief worden gemaakt, nu ook samen kunnen spelen en vriendjes maken.”

Waarom zijn samenspeelactiviteiten nodig?

Brigitte: “Het is heel belangrijk dat we aan kinderen zonder beperking leren hoe ze op een leuke manier contact kunnen maken met

Fotobijschrift: met de klok mee Pauline en haar vriendin Jolijn, Patricia de Haas, Brigitte Coté en Lya de Hulster.

Mediatips

Als je meer wil zien, lezen, kijken over meedoen met een beperking, check dan deze mediatips.

Luistertip

In de podcast Samenspelen doe je zo spreekt Podcaster Maud Wilms over uitdagingen, ervaringen en oplossingen voor makkelijker meespelen van kinderen met een beperking. Dit doet zij met kinderen, ouder(s), en oud-Minister Guusje ter Horst (aanjager Onbeperkt Meedoen).

> Luister [hier](#).

Boekentip

Een jongen in een rolstoel en een slechtziend meisje spelen de hoofdrol in De Redders van Ruigrijk. Het sprookje, geschreven door de overleden presentator, schrijver en theatermaker Marc de Hond is uitgebracht door de Efteling.

> Lees verder [hier](#).

TV

Elin de documentaire: Elin (15 jaar is meervoudig gehandicapt en heeft alleen controle over haar tong.

> Bekijk de documentaire [hier](#).

Animatie

Een 3D animatie door de Mundoloco CGI lan Foundation geïnspireerd op een waargebeurd verhaal over Ian die werd geboren met een hersenbeschadiging (Cerebrale parese). Het enige wat hij wil is vrienden maken, ondanks dat dit hem onmogelijk wordt gemaakt door pestkoppen in zijn geliefde speeltuin. Maar, hij geeft niet op!

> Bekijk de animatie [hier](#).

Spel

Uniekies: Red samen de speeltuin en ontdek jouw unieke kracht met dit coöperatieve belevingsspel Uniekies. Een bordspel ontwikkeld door de Speeltuinbende in samenwerking met Earth Games.

> Speel [hier](#) mee.

Film

The Peanut Butter Falcon (Netflix): Zak is een jonge man met het syndroom van Down die wegrent uit een verzorgingshuis om zijn droom na te jagen om een professionele worstelaar te worden. Door een reeks omstandigheden ontmoet hij Tyler, een crimineel die ook is gevlucht en die zijn coach en bondgenoot wordt.

Colofon

Dit magazine is mede mogelijk gemaakt door:

Redactie:

speelexperts van de SamenSpeelNetwerk-bijeenkomst

Eindredactie:

Simone Bommeljé en Susan Blanken

Fotografie:

Bram Busink, Ruud van der Graaf, Richard van Herwaarden.

Vormgeving:

Martinique Salomons

Het SamenSpeelNetwerk wordt gefinancierd door:

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport